

[Holstein.]

f. Eks. slutte Kontrakt om at leje Jagtretten paa Husmandslodden eller paa Gaardforpagterejendommen for en Øre om Aaret. Saa slap man jo nogenlunde let over det, ogsaa for Ejerenes Vedkommende. Jeg tror, jeg tør sige, at der rejser sig en Række Spørgsmaal her, som den højtærede Landbrugsminister neppe har tænkt igennem til Bunds. Det kunde jo endelig ogsaa tænkes, saafremt Brugeren kan overlade Jagtretten til andre, at Ejeren vilde sige: Hvis du ikke overlader den til mig, bliver du simpelt hen sagt op, saa bliver Forpagtningen ikke forlænget, naar Kontrakten udløber, eller: saa faar du ikke mere det Lejehus, du hidtil har haft. Der er altsaa saa mange Maader, paa hvilke en Ejer af et stort Jagtdistrikt kan gøre Landbrugsministerens gode og humane Hensigter fuldkommen illusoriske.

Endelig er der den mærkværdige Bestemmelse i § 4 om de store Gaarde. Der var et æret Medlem, der spurgte Landbrugsministeren, hvad Meningen var med Udtrykket „Gaarde“ i § 4. Ja, hvis jeg kender den højtærede Landbrugsminister ret, er Meningen med Udtrykket „Gaarde“: Hovedgaarde, Herregaarde. I gamle Dage, i Oldtiden, beretter Krøniken, var Menneskene inddelt i tre Klasser: Jarler, Bønder og Trælle. Nu indeles Befolkningen paa Landet i Husmænd, Gaardmænd og de store Skadedyr, og jeg nærer ikke Tvivl om, at ved Udtrykket „Gaarde“ sigtes der til de store Skadedyr og udelukkende til dem, ellers skulde jeg kende den højtærede Landbrugsminister meget daarligt; og ogsaa dette er udtrykt uklart, forbauser mig ingenlunde, det samme gælder jo hele det øvrige Sæt af Bestemmelser paa dette Omraade.

Saa staar der videre i § 4, at medens Jagten paa de store Gaarde, paa Hovedgaardene, meget vel kan forbeholdes, uden at Forpagterne kan kræve Jagtretten afløst, gælder dette ikke for de Bøndergaarde, som er udtaget til fri Raadighed som over Hovedgaardensjord i Henhold til Lovene af 1861 og 1872, men desværre ikke er nedlagt, før vi fik en Lov, som forbød Nedlæggelse af bestaaende Landbrug — altsaa de Gods-ejere, der ikke i Tide har benyttet deres Adkomst til at nedlægge bestaaende Landbrug, faar nu Smerten at føle derfor. Forpagterne af disse Gaarde kan naar som helst forlange Jagtretten afløst. Naar det er Tilfældet, hvad vil saa Ejeren gøre? Ja, han vil simpelt hen, naar Forpagtningskontrakten udløber for disse Gaarde, der er udtaget til fri Raadighed, ikke mere forpagte dem ud — det er maaske ogsaa det

klogeste, jeg anser Forpagtningssystemet for en forældet og uheldig Brugsform, baade set fra et rent landøkonomisk, teknisk Synspunkt og fra et privat Ejersynspunkt —, men i Stedet overlade dem til en Bestyrer, til en flink og dygtig og veltjent Landarbejder med en fast Grundløn og med Tantième af Driften — saaledes har jeg gjort det paa flere saadanne Gaarde hjemme hos mig. Saa er det altsaa Ejeren selv, som driver Gaarden med en Bestyrer — Forvalter kan man ogsaa kalde det —, og saa er den ikke bortlejet og ikke bortforpagtet. Ogsaa paa denne Maade er der saaledes de mest fortrinlige Muligheder for Ejeren til at gøre den højtærede Landbrugsministers gode Hensigter retslig set fuldkommen illusoriske, aldeles bortset fra, hvad han faktisk er i Stand til, som jeg allerede har paapeget.

Jeg haaber, at disse Bemærkninger i nogen Grad maa have bidraget til at overbevise dem, der interesserer sig for disse Spørgsmaal, om, i hvor høj Grad Venstrepartiet har Ret, naar de, som deres Ordfører (J. C. A. Larsen) siger, vil modsætte sig disse Bestemmelser. Thi disse Bestemmelser vil for det første betyde stor Skade og Forringelse med Hensyn til Bestræbelsen for at sikre Danmarks Fauna, en Interesse, som jeg til min Glæde konstaterer i stigende Omfang viser sig blandt Venstres Landboere, og for det andet vil hverken de paagældende Brugere og heller ikke alle de Selvejerhuse og Selvejergaarde, der ligger udenfor Jagtdistrikterne, udover en ganske kort Tid faa noget som helst Udbytte eller Fornøjelse af den Reform, som den højtærede Landbrugsminister her vil gennemføre. Jeg under gerne de paagældende, baade de større og mindre Selvejere, at nyde godt af Vildtbestanden paa et stort Distrikt — det er der ikke Spor at sige til. Jeg vil blot ønske — det har jeg sagt allerede, da vi sidst havde det socialdemokratiske Partis Jagtforslag til Behandling her —, at de danske Landmænd i Løbet af ikke alt for lang Tid kunde lære at behandle deres Vildt med den samme Omhu og Godhed, hvormed de behandler deres Husdyr, i Stedet for at betragte det som Objekter, der udelukkende benyttes til en Indtægtskilde og benyttes paa en saadan Maade, at det kun kan karakteriseres som Rovdrift, baade økonomisk set og set fra et dansk Faunasynspunkt. Ud fra begge Synspunkter: de paagældende Ejeres Interesse og Interessen i at opretholde den danske Fauna, give den de bedst mulige Trivsels- og Vækstbetingelser, vil jeg udtrykke Haab om, at